Міністерство охорони здоров'я України
Гайсинський медичний фаховий коледж

**РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО**
Педагогічною радою
Протокол № 1
від 30 серпня 2024 р.

**ЗАТВЕРДЖУЮ**
Директор
Гайсинського медичного
фахового коледжу
_____ Анатолій САБЛУК
30 серпня 2024 р.

ПОГОДЖУЮ
Голова профспілкового комітету
_____ Алла ШЕВЧЕНКО

# РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ПОСИЛАНЬ НА МАТЕРІАЛИ ВИКОРИСТАНІ У ПИСЬМОВИХ РОБОТАХ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ГМФК

## І.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Невід'ємним елементом будь-якої наукової праці є її бібліографічний апарат - бібліографічні посилання, а також прикнижкові та пристатейні списки.

1.2. Завдання бібліографічного апарату - ознайомити читача з джерелами цитат і запозичень; допомогти знайти згадувані в тексті документи; інформувати про публікації на подібні теми; допомогти у виборі літератури за темою дослідження; дати можливість автору стиснути виклад, пославшись на праці, в яких висвітлені ним питання розглянуто повніше, докладніше або з іншого погляду.

1.3. При написанні наукової роботи, статті слід використовувати сучасні праці зарубіжних та українських авторів (переважно статті у фахових виданнях), а також нові статистичні дані з перевірених джерел.

У науковій статті обов'язково мають бути посилання на джерела та список використаних джерел після висновків та перспектив подальших досліджень.

1.4. Бібліографічний апарат певною мірою є виявом наукової етики і культурою наукової практики.

1.5. В Україні діють два затверджені Національні стандарти, що відповідають за оформлення бібліографічної інформації в науковій роботі.

✔ **ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.** Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / Нац. стандарт України. - Вид. офіц. - [Чинний від 2007-07-01]. - Київ: Держспоживстандарт України, 2007. - 47с. Це регламентуючий документ для оформлення бібліографічних списків, списків використаної літератури, списків літератури в наукових роботах тощо.

✔ **ДСТУ 8302:2015.** Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. - Вид. офіц. - [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. - Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. - 17с. Цей стандарт є регламентуючим документом для оформлення бібліографічних посилань та бібліографічних списків посилань у наукових роботах. Він установлює види бібліографічних посилань, правила та особливості їхнього складання й розміщення в документах. Стандарт поширюється на бібліографічні посилання в опублікованих і неопублікованих документах незалежно від носія інформації. «Список використаної літератури» (як частини довідкового апарату) наводять у формі бібліографічного запису (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006).

Згідно із наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року №40 (зареєстровано в Мін'юсті 3 лютого 2017р. №155/30023) МОН України спростило вимоги до оформлення списку використаних джерел. Зокрема, на вибір можна використовувати Національний стандарт України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015» або один із стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій,

які є загальновживаними в зарубіжній практиці оформлення наукових робіт.

1.6. ВАК України висуває свої вимоги щодо складання бібліографічного опису опублікованих робіт, вони розроблені відповідно до останніх державних стандартів. У Наказі ВАК України №63 від 26.01.2008 року «Про внесення змін до переліків та форм документів, що використовуються при атестації наукових та науково-педагогічних працівників», де наведено приклади оформлення бібліографічного опису джерел, що використовуються в списку опублікованих робіт. Дані вимоги подані в Бюлетені ВАК України (Бюлетень ВАК України №3, 2008р., с.9- 13).

## ІІ.ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ЛІТЕРАТУРИ

2.1. Список використаних джерел - елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел. Нумерація списку використаних джерел наскрізна.

2.2. Бібліографічний список слід розміщувати одним із таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті,
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків,
- у хронологічному порядку.

2.3. Бібліографічний список розміщують у кінці праці після основного тексту, а за наявності додатків - переважно після них, перед допоміжними покажчиками. Списки літератури до окремих глав зазвичай уміщують у кінці під рубриками: «До глави...». Пристатейний бібліографічний список розміщують після тексту статті. Бажано представляти єдиний список літератури загалом. У цьому випадку кожне джерело в списку згадують один раз, незалежно від того, як часто на нього роблять посилання по тексту. Винятком можуть бути колективні монографії, коли кожен окремий розділ, глава, параграф мають самостійне значення й авторське оформлення.

2.4. За ДСТУ7152-2010 «Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках» у назві прикнижкового бібліографічного списку треба наводити слово «Список». Назва бібліографічного списку, як правило, має характеризувати його зміст і призначення. У наукових виданнях, курсових і дипломних роботах використовують стандартні назви «Список літератури», «Бібліографічний список» або «Список використаної (цитованої, рекомендованої) літератури (джерел, документів)» тощо. У збірниках наукових праць, тезах доповідей, матеріалів з'їздів, конференцій, семінарів список подають під назвою «Список (покажчик) літератури». Якщо в списку розміщено переважно неопубліковані документи, то називають „Список використаних джерел і літератури”.

2.5. Складаючи бібліографічний список, слід враховувати такі загальні правила (положення):

- у процесі оформлення списку до наукової праці слід дотримуватися основних правил бібліографічного описування документів, викладених у державних стандартах;
- у межах одного списку дотримуватись однієї форми, вибраної з

кількох можливих варіантів для описування томів або випусків багатотомних, продовжуваних видань тощо;

- бібліографічні записи, включені в список, розташовувати в заздалегідь визначеному порядку, відступ від якого не допускається;
- нумерувати БЗ арабськими цифрами і друкувати кожен з абзацного відступу;
- застосовувати наскрізну порядкову нумерацію до всіх БЗ, включених у список.

**Не допустимо:**

- включати в списки записи дисертацій вітчизняних авторів без їхньої письмової згоди на використання (переказ, цитування тощо) матеріалів дисертаційного дослідження;
- описувати одну й ту ж публікацію кілька разів, тобто зазначати в кількох позиціях списку;
- об'єднувати дві і більше публікацій в один бібліографічний запис, за винятком:
  - ✔ багатотомних, серіальних, періодичних і продовжуваних видань, якщо на них можна скласти єдиний (зведений) запис;
  - ✔ різних публікацій (перевидань, відтисків, перекладів) одного документа;
  - ✔ документів і рецензій, рефератів на них у разі оформлення об'єднаного запису;
  - ✔ кількох статей (повідомлень), об'єднаних у цикл, під узагальненою назвою;
  - ✔ однієї статті, опублікованої в кількох номерах (випусках) журналу, якщо не треба робити посилання на окремі частини публікації.

2.6. При складанні бібліографічних списків до рефератів, курсових, дипломних робіт, дисертацій після прізвища автора перед ініціалами кома не ставиться. Міжнародний стандартний книжковий номер (ISBN), ціна, відомості про тираж при складанні бібліографічних списків також не вказуються.

2.7. Основним структурним елементом кожного списку літератури є бібліографічний опис. Бібліографічний опис — сукупність відомостей про документ, наведений за певними правилами і призначений для його ідентифікації. Бібліографічний опис відображає стислу характеристику документа: відомості про автора, назву, місце і рік видання.

Джерелом бібліографічного опису є документ. Об'єктами опису є всі види опублікованих та неопублікованих документів на будь-яких носіях. У книзі це титульний аркуш, за його відсутності - обкладинка друкованого видання; етикетка диска, наклейка на контейнері; електронні ресурси описують з екрана комп'ютера.

2.8. Мова бібліографічного опису, як правило, відповідає мові вихідних відомостей документів. Бібліографічний опис складається за нормами сучасної орфографії.

2.9. Заголовні літери застосовують у відповідності до сучасних правил

граматики тієї мови, якою складений бібліографічний опис. Із заголовних літер починається перше слово кожної зони бібліографічного опису.

2.10. Числівники в описі, як правило, наводять так, як вони подані у джерелі інформації. Але римські цифри і числівники у словесній формі замінюють арабськими цифрами при позначенні кількості курсів навчальних закладів; порядкових номерів видання; дат виходу документа; номерів випусків багато частинного документа.

2.11. Основними елементами бібліографічного опису є прізвище автора, назва твору, місце випуску, назва видавництва, рік випуску, кількість сторінок.

**Порядок наведення бібліографічних відомостей (з врахуванням вживання великої та малої літер).**

Заголовок опису.

Основна назва [Загальне позначення матеріалу] = Паралельна назва: відомості, які відносяться до назви / відомості про Авторство і Відповідальність; про інших Осіб. - Відомості про повторність видання / Відповідальність за видання. - Зона специфічних відомостей. - Місце видання: Видавництво, рік видання. - Фізична (кількісна) характеристика. - (Серія і підсерія; №, т.). - Примітки (додаткова інформація від бібліографа, напр., системні вимоги до електор. ресурсів). - ІБВИ.

2.12. Бібліографічні посилання необхідно давати на останнє видання твору або зібрання творів.

Посилання в тексті статті подавати тільки у квадратних дужках, наприклад [1], [1; 6], де цифри 1 і 6 відповідають порядковому номеру праці або джерела у Списку використаних джерел. Якщо посилання на джерела підряд з 1 по 6, тоді [1-6].

2.13. Посилання на конкретні сторінки наводити після номера джерела через кому з маленької букви “с.”), наприклад: [1, С.5]. Якщо посилання на кілька праць, вони розділяються крапкою з комою: [1, С.5; 6, С.25-33].

2.14. Якщо використано відомості, матеріали чи твердження з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць тощо з джерела, на яке дано посилання. Посилання у тексті зазвичай робиться в кінці речення.

2.15. Не слід робити посторінкові посилання.

Не слід подавати в тексті розгорнутих посилань, таких як (Іванов А.П. Вступ до мовознавства. - К., 2000. - с.54).

Неприпустиме посилання на неопубліковані та незавершені праці.

2.16. Слід давати посилання на джерело при непрямому цитуванні - переказі, викладі думок інших авторів своїми словами; при огляді загальних тенденцій наукових досліджень; при зазначенні фактичних даних і результатів попередніх досліджень.

2.17. Цитата береться в лапки і обов’язково має посилання на джерело із зазначеним номером сторінки.

Цитати зазвичай наводять:

- для підтвердження власних аргументів;
- як посилання на авторитетне джерело;
- для критичного аналізу того чи іншого твердження. В інших випадках слід робити непряме цитування.

Текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання.

Науковий етикет вимагає точного відтворення цитованого тексту, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст.

Цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь - якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається.

2.18. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий».

Якщо потрібно підкреслити ставлення автора статті до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання.

2.19. Якщо автор статті, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора статті, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки.

Варіантами таких застережень є: (курсив наш. - М.Х.), (підкреслено мною. - М.Х.), (розрядка моя. - М.Х.).

2.20. Цитати в статті використовуються рідко; можна зазначити основну ідею, а після неї в дужках указати прізвище автора, який уперше її висловив;

Відомі тези і твердження авторитетних дослідників подаються на початку статті, а основний обсяг статті присвячується викладу власних думок; для підтвердження достовірності своїх висновків і рекомендацій не слід наводити висловлювання інших учених, оскільки це свідчить, що ідея дослідника не нова, була відома раніше і не підлягає сумніву.

# Додатки

## ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ЗАПИСІВ

## ОДНОТОМНІ ВИДАННЯ

*КНИГИ ОДНОГО АВТОРА*

- Лубківський, Роман Мар´янович. Громове дерево: вибр. твори / Р.М. Лубківський; вст. ст. Д.Павличка.- Київ: Український письменник, 2006.- 525с.: 1 порт.- ( Бібліотека Шевченківського комітету).

- Андрущенко В.П. Світанок Європи: проблеми формування нового учителя для об´єднаної Європи XXI століття: монографія / Віктор Андрущенко.- 3-тє вид.- Київ: Знання України, 2015.- 1099 с.

- Бакалюк О.Й. Нефрологія для сімейного лікаря. / О.Й.Бакалюк.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.- 438 с.

- Великорецький А.М. Перша долікарська допомога / А.М.Великорецький.- Київ: Здоров´я, 1974.- 61 с.

- Навроцька Г. Це треба знати всім / Г. Навроцька.- Київ: Дошкільник, 1998.- 178 с.

- Верлос Н.В. Конституційне право зарубіжних країн: курс лекцій / В.Н.Верлос - Запоріжжя: ЗНУ, 2017.- 145 с.

*КНИГИ ДВОХ АБО ТРЬОХ АВТОРІВ*

- Данилевський М.Ф., Несін О.Ф., Рахній Ж.І. Захворювання слизової оболонки порожнини рота. / М.Ф.Данилевський, О.Ф.Несін, Ж.І.Рахній.- Київ: Здоров´я, 1998.- 408 с.

- Бідний В.Г., Орлова Н.М. Медичне страхування. / В.Г.Бідний, Н.М. Орлова.- Київ: Вентурі, 2000.- 136 с.

- Виноград Л.В., Мініна Л.О. Алгоритми практичних навичок із педіатрії: Навч посібник / Л.В.Виноград, Л.О.Мініна; За ред. В.І.Литвиненка.- Київ: Здоров´я, 2006.-212 с.

- Чорновіл, А.В.Клінічне медсестринство в інфектології: підручник, - 2-ге вид. переробл. та допов. / А.В.Чорновіл, Р.Ю., Грицко, С.А.Лишенюк- Київ: ВСВ Медицина, 2010.- 408 с.

- Костюк П.Іони кальцію у функції мозку- від фізіології до патології / П.Г.Костюк, О.П.Костюк, О.О.Лук´янець; НАН України, Ін-т фізіології ім. О.О.Богомольця.- Київ: Наук. Думка, 2005.- 197 с.

- Калакура Я. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я.Калакура, О.Рафальський, Ю.Юрій.- Київ: ІПіЕНД ім.. І.Ф.Кураса НАН України, 2015.- 496 с.

*КНИГИ ЧОТИРЬОХ і БІЛЬШЕ АВТОРІВ.*

- Педагогічне оцінювання і тестування: правила, стандарти, відповідальність / Я.Я.Болюбаш, І.Є.Булах, М.Р.Моруга, І.В.Філончук. – Наук. вид.- Київ: Майстер-клас, 2007.- 272 с.

- Диференційований підхід в історії української школи ( кінець XIX- перша третина XX ст.) : Монографія / О.В.Сухомлинська, Н.П.Дічек, Н.М. Гупан ( та ін.).-Київ: Пед думка, 2013.- 620 с.

- Правові засади реалізації Болонського процесу в Україні: монографіїя/ В.Буров ( та ін.); НАПН України, Ін-т вищої освіти, Ін-т лідерства, інновацій та розвитку.- Київ: Ін-т вищ. освіти НАПНУ, 2014.- 156 с.

*БЕЗАВТОРСЬКІ ТВОРИ.*

-Історія української та зарубіжної культури: навч. посіб./ за ред.С.М.Клапчука, В.Ф.Остафійчука.- Київ: Знання,2002.-360 с.

-Українська політична нація: проблеми становлення: зб. Наук. ст. / за ред.. М.М.Розумного, М.Т.Степика.- Київ: Нац. ін.-т стратегічних дослідж., 2012.- 384 с.

-«Золота доба» зарубіжної драми XVI –XVП ст. / Упоряд. Н.О.Висоцька.-Київ: Вид-во ″Владослов″ , 2005.- 432 с.

*ТВОРИ У БЕЗАВТОРСЬКОМУ ОФОРМЛЕННІ*

- Порівняльне правознавство ( теоретично-правове дослідження): Монографія / За ред. О.В.Зайчука, Н.М. Оніщенко.- Київ: Вид-во ″Фенікс″ , 2007.- 430 с.

- Актуальні питання фармацевтичної та медичної науки та практики: Збірник наукових статей. Вип. XXI.- Запоріжжя: ЗНУ, 2008.- 199 с.

-Медицина катастроф. Базові схеми лікування невідкладних станів: навч. посіб.- Ів.-Франківськ: Вид-во ІФДМА, 2003.- 696 с.

-Дитяче харчування та засоби догляду за малюками в Україні.- М-во охорони здоров´я України. Ін-т педіатрії, акушерства і гінекології АМН України.- 1999.- 128 с.

*ЗБІРНИКИ ТВОРІВ ОДНОГО АВТОРА БЕЗ ЗАГАЛЬНОЇ НАЗВИ*

-Антоненко-Давидович Б.Д. Смерть; Сибірські новели; Завищені оцінки / Б.Д. Антоненко-Давидович; Вступ. Слово Л.Бойка.- Київ: Вид-во гуманіт. л-ри, 2005.- 559 с.: портр.- ( Б-ка Шевченків. ком.).

- Франко Іван Поезія та драматичні твори: вибране / Іван Франко.- Львів: ″Каменяр ″, 1977.- 199 с.

-Коломієць О. Дикий ангел; Камінь русина: П´єси / Олексій Коломієць.- Київ: ″Рад. письменник″, 1982.- 142 с.

- Нечуй-Левицький І. Микола Джеря; Бурлачка; Кайдашева сім´я / Іван Нечуй-Левицький.-Київ: ″Дніпро″, 2001.- 428 с.

-Барка В.Поезія; Жовтий князь: повість / Василь Барка.- Київ: Наук. Думка, 2003.- 304 с.- (Серія Бібліотека школяра)

*ЗБІРНИКИ ТВОРІВ РІЗНИХ АВТОРІВ БЕЗ ЗАГАЛЬНОЇ НАЗВИ*

- Сковорода Г.С. Байки Харківські /Г.С.Сковорода. Енеїда / І.П.Котляревський.- Харків:″ Прапор″, 1985.- 304 с.- ( Шкільна б-ка).

-Калашник В.С.Словник фразеологічних антонімів української мови /В.С.Калашник,

Ж.В.Колоїз. Повний словник антонімів української мови / Л.М.Полюга; Нац. Акад. Наук; Харк.нац.ун-т ім. В.Н.Каразіна, Укр. Мовно-інформ.фонд.- Вид. 4-те.- Київ: Довіра, 2008.- 348+ 509 с. ( Словники України).-Книга -перевертень

*ЗБІРНИКИ ТВОРІВ РІЗНИХ АВТОРІВ, ЩО МАЮТЬ ЗАГАЛЬНУ НАЗВУ*

-Костенко Ліна, Олесь Олександр, Симоненко Василь, Стус Василь. Поезія /Л. Костенко, О. Олесь, В. Симоненко, В.Стус.- Київ: Наук. думка, 2002.- 270с.: портр. – ( Б-ка школяра)

-Дитяча інфектологія /За ред. І.С.Сміян, Л.І.Алексеєнко, Л.І.Горішньої, Л.А.Волянської.- Тернопіль:Укрмедкнига, 2004.- 368 с.

-Обсяги профілактичної, діагностичної та лікувальної роботи лікаря загальної практики – сімейного лікаря / За ред. О.М.Хвисюка, Б.А.Рогожина, А.Ф.Коропа.- Харків: Прапор, 2005.-416 с.

- Спогади про Тараса Шевченка / Уклад. і приміт. В.С.Бородіна, М.М.Павлюка, О.В.Бороня; передмова В.Л.Смілянської.- Київ: Дніпро, 2010.- 608 с.

-Український вертеп. Вертеп у драматургії, прозі та поезії XIX- XX ст.- Збірник./ Упоряд. М.М.Судима.- Київ: Дніпро, 2010.- 608 с.

*МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЙ, З'ЇЗДІВ, СЕМІНАРІВ ТОЩО*

-Петро Іванович Холодний (1876-1930 рр.) Життя в ім´я України: Зб. статей і повідомлень за матеріалами Всеукраїнського круглого столу (14-15 груд. 2006 р., Кам.-Подільський державний університет). – Кам.-Подільський: Аксіома, 2007.-228 с.

- Міжнародна науково-практична конференція ″Українська національна ідея: минуле, сучасне, майбутнє″ тези доп. /Одес. Нац. ун-т ім. І.І.Мечникова, Всеукр. т-во ″Просвіта″ ім.. Тараса Шевченка; редкол.: П.М.Мовчан (голов. ред.) та ін.. – Одеса: Астропринт, 2004.- 92с.

*ОФІЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ*

-Конституція України: прийнята на п´ятій сесії Верховної Ради України 28 черв.1996 р.: офіц.вид.- Київ: Парламент. Вид-во, 2006.- 58 с.- (Серія ″Закони України″)

- Кодекс цивільного захисту України станом на 29 листопада 2012 року: (Відповідає офіц. текстові)- Київ: Алерта, 2012.- 120 с.

*СТАНДАРТИ*

- ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ7.1-2003, IDT).-Чин.від 2007-07-01.-Київ: Держстандарт України, 2007.-58 с.- ( нац.. стандарт України).

*ЗБІРНИКИ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ*

- Збірник нормативних документів з безпеки життєдіяльності / упоряд.: В.Васильчук, М.К.Медвідь, Л.С.Сачков.- Київ:Фенікс, 2000.-896 с.

*КАТАЛОГИ*

- Преса поштою: каталог видань України 2021 рік ( І півріччя). – Київ: АТ ″Укрпошта″, 2020.-164 с.

*БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ*

-Духовний простір Василини Миколаївни Хайруліної: бібліогр. покажч./Держ.наук.-пед. Б-ка України ім. В.О.Сухомлинського; упоряд.: Горшкова Н.В., Осмоловська О.В., Шолохова Н.С.; наук. та бібліог. ред. Доркену А.М.; літ. ред. Петік Ю.В. – Київ:, 213 с.-(Серія ″Ювіляри НАПН України″).

- Великої душі людина (Шерстюк П.Я. - кандидат медичних наук): Персональний бібліог. покажч. / Чемеровецький медичний колледж. Бібліотека, Уклад.: О.М.Гуцол.- Чемерівці, 2013.- 14 с.

*ДИСЕРТАЦІЇ ТА АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ*

- Шелест Ю.М. Вивчення іноземних мов в університетах України (XIX – початок XX століття): автореф. Дис. Канд. Пед. Наук / Шелест Юлія Миколаївна: наук. керівник Сейко Наталія Андріївна: Житомир. Держ.ун-т ім.. Івна Франка.- Житомир, 2014.- 20 с.

*ЗВІТИ ПРО НДР*

- Розробити, випробувати та вапровадити систему комплексних заходів реабілітації репродуктивного здоров´я дітей, підлітків та молоді.: звіт про НДР (заключ.) /Донецьк. Мед. Ун-т; наук. керівник Л.О.Матицина.- Донецьк, 2007.- 46 с.

*ДЕПОНОВАНІ НАУКОВІ ПРАЦІ*

- Палашина Н.А. Огляд офіційних документів Народного Комісаріату освіти з формування мережі освітянських бібліотек у контексті розвитку бібліотечної справи в Радянській Україні (1934- 1941) / Палашина Н.А.- Київ: 2006.- 52 с.- Депон.в ДНТБ України 27.02.2006, № 16- Ук 2006.

*РУКОПИСИ*

- Організаційно-управлінські документи для освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України ( 2000- 2005 рр) / Держ.наук.-пед. Б-ка України ім.. В.О.Сухомлинського: (уклад.:Хемчян І.І., Здановська В.П.; наук. ред..:Рогова П.І., Букшина Т.Ф. – Київ: 2006.-252 с.- Рукопис.

## БАГАТОТОМНІ ВИДАННЯ

*БАГАТОТОМНІ ВИДАННЯ ЗАГАЛОМ*

*БАГАТОРІВНЕВИЙ ЗАПИС*

- Мовчан П.Твори у трьох томах /Павло Мовчан.- Київ: Видавнич. центр ″Просвіта″ , 1999.

Т.І.: Голос: Поезії.- 640 с.

Т.ІІ.: Межовий камінь: Поезії. – 536 с.

Т.ІІІ.: Координати часу: Літературно-критичні статті, публіцистика, есе. - 584 с.

*або*

- Мовчан П. Твори у трьох томах / Павло Мовчан.- Київ: Видавнич. центр″ Просвіта″, 1999.- Т.І.:Голос: Поезії.-640 с.; Т.ІІ. : Межовий камінь: Поезії.- 536 с.; Т.ІІІ.: Координати часу: Літературно-критичні статті, публіцистика, есе. – 584 с.

*ОКРЕМИЙ ТОМ БАГАТОТОМНОГО АБО СЕРІЙНОГО ВИДАННЯ*

- Енциклопедія сучасної України. Т.13. Київ- Кок / Ін-т енциклопед. Дослідж. НАН України, Наук. т-во ім. Шевченка; голов. редкол. 13 т.: Дзюба І.М. (співголова), Жуковський А.І.( співголова), Железняк М.Г. ( відп. Секр..) та ін.- Київ:2013.-711 с.

- Тисяча років української суспільно-політичної думки. У 9-ти т.- Київ: Дніпро, 2001. Т.9.1989- 2001 роки / Передм., упор.,прим. Ю Шаповал.- 660 с.

## СКЛАДОВІ ЧАСТИНИ ДОКУМЕНТІВ

*СТАТТЯ З НЕПЕРІОДИЧНОГО (РАЗОВОГО) ВИДАННЯ*

- Завальнюк О.М.,Прокопчук В.С.Кам´янець-Подільський учительський інститут в роки Великої Вітчизняної війни / О.М. Завальнюк, В.С.Прокопчук //Освіта, наука і культура на Поділлі: Збірник наукових праць.- Кам.-Подільський, 2010.- с.3-51.

- Адамський В.Р. Створення нової системи управління в Кам´янець-Подільському університеті в період становлення радянської влади / В.Р.Адамський // Треті педагогічні читання пам´яті М.М.Дарманського: актуальні проблеми сучасної педагогічної освіти: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції.- Хмельницький, 2008.- С.140.

*СТАТТЯ З ПРОДОВЖУВАНОГО ВИДАННЯ*

- Гріненко Т.Ю. Шляхи покращення якості життя у хворих на гіпертонічну хворобу, які проживають в умовах забрудненої екосистеми / Т.Ю.Гріненко // Актуальні питання фармацевтичної та медичної науки та практики : Збірник наукових статей. – Запоріжжя , 2008.- Вип. ХХІ.- С.43-49.

- Галушко Л.Я. Теоретичний аналіз динаміки розвитку творчої активності дошкільника / Л.Галушко, В.Маловик //Наукові записки КДПУ. Серія: Педагогічні науки.- Кіровоград, 2012.- Вип. 107.-С.97-103.

*СТАТТЯ З ЖУРНАЛУ*

- Андрейчин М.А. Проблема емерджентних інфекцій в Україні / М.А. Андрейчин // Інфекційні хвороби.- 2019.- №4.- С.4-7.

- Заводнова З.І. Сучасний погляд на первинний головний біль / З.І.Заводнова // Український неврологічний журнал.- 2016.-№4.- С.13-17.

- Яковенко Ю. Набрав чинності нормативний акт щодо безпеки праці в портах / Юрій Яковенко // Охорона праці.- 2021.- №2.- С. 21.

- Радзієвський В. До актуальних питань культурології сьогодення / Віталій Радзієвський // Історія в школі.-2019.-№11-12.- С.42-48.

*СТАТТІ З ГАЗЕТИ*

- Здибель Ю. Герої Небесної Сотні назавжди у наших серцях / Юлія Здибель // Под. вісті.- 2021.- 25 лют.(№8).- С. 1.

- Ісанчекова В. Букет із мильних троянд / Віра Ісанчекова // Под. вісті.- 2021.- 4 лют. (№5).

- Дорош М. Революцію Гідності визнали історичною подією / Марина Дорош //

Газета по-українськи.- 2021.- 18 лют.-(№7) .- С.2.
-Власенко Н. Пережив два голодомори та пройшов Другу світову війну (мешканець Чернігівщини Іван Давиденко) / Наталя Власенко // Сімейна газета.- 2021.- 1-7 бер. (№8).- С.5.

РОЗДІЛ, ГЛАВА, ПАРАГРАФ

- Баженов Л.В. Діячі освіти, культури і науки на Поділлі /Л.В.Баженов // Освіта, наука і культура на Поділлі.-Кам.-Подільський, 2010.-С. 199-303.
- Балан П.Г. Роль неорганічних речовин у життєдіяльності організмів / П.Г.Балан, Ю.Г.Вервес, В.П.Поліщук // Біологія: 10 кл.: підручник для загальноосвіт. навч. закл.: рівень стандарту, акад. рівень / П.Г.Балан, Ю.Г.Вервес, В.П.Поліщук.- 3-тє вид..- Київ, 2013.- Параграф 5.- С.30-34.
- Ємчик Л.Ф.Біомеханіка / Л.Ф. Ємчик // Основи біологічної фізики і медична апаратура: підручник / Л.Ф.Ємчик.- 2-ге вид., виправл.-Київ, 2014.- Розділ 1.- С.11- 36.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ
РЕСУРСИ ЛОКАЛЬНОГО ДОСТУПУ ( НА КОМ ПАКТ – ДИСКУ ,CD, DUD )

- Інтегрована лексикографічна система ″Словники України″ (Електронний ресурс): словозміна, транскрипція, фразеологія, синонімія, антонімія / В.А.Широков ( та ін.) ; НАН України, Укр. мовно-інформ. Фонд.- Версія 4.1- Дані і прогр. – (Київ): Довіра, 2006.-
1 електрон. опт. диск (CD-ROM).- Систем. вимоги: Pentium -II /300 ; 64 Mb RAM ; Microsoft Windows XP 60 Mb вільного дискового простору; NET Framework 2.0.- Назва з контейнера.

РЕСУРСИ ВІДДАЛЕНОГО ДОСТУПУ, РОЗМІЩЕНІ В ІНТЕРНЕТІ САЙТ ЗАГАЛОМ

- Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном (Електронний ресурс).- Режим доступу:www.osvita.org.ua, вільний.- Назва з екрана.- Переглянуто: 25 травня 2015 р.
- Про схвалення Концепції єдиної інформаційно-комунікаційної платформи (Електронний ресурс): рішення НКРЗІ від 24 січ. 2013 р. №34.- Режим доступу: www URL: http: / document.ua / pro-shvalennja –koncepciyi –

informacino komuni, - Назва з екрана.

## ІІІ. Прикінцеві положення

3.1.Рекомендації щодо оформлення посилань на матеріали використані у письмових роботах учасників освітнього процесу у Гайсинському медичному фаховому коледжі розглядається та затверджується на засіданні педагогічної ради та вводиться в дію наказом директора коледжу.

3.2.У разі потреби внесення змін та доповнень до Рекомендацій щодо оформлення посилань на матеріали використані у письмових роботах учасників освітнього процесу у Гайсинському медичному фаховому коледжі пропозиції розглядаються та ухвалюються на засіданні педагогічної ради, оновлене Положення затверджується і вводиться в дію в тому ж порядку.

Положення розроблено робочою групою у складі:

Заступник директора
з навчальної роботи
викладач-методист _____ Людмила ЯРЕМЕНКО

Завідувач відділення
викладач-методист _____ Вітольд ПОПАТЕНКО

Методист
відмінник освіти України
викладач-методист _____ Ганна ГРИСЮК

Голова ЦК
загальноосвітніх дисциплін
викладач-методист _____ Анжела ТОПОЛЬНЮК

Голова ЦК
гуманітарних та
соціально-економічних дисциплін
викладач-методист _____ Світлана ЧЕРНЕЦЬ

Голова ЦК
природничо-наукових дисциплін
викладач-методист _____ Олена МЕЛЬНИК

Голова ЦК
клінічних дисциплін _____ Марія ЛЕНЧУК

Викладач _____ Ольга СЛІПЧЕНКО